

Известување за медиуми бр. 4

February 18

2015

Во текот на месец октомври 2014 година, Центарот за истражување и креирање на политики (ЦИКП) спроведе теренска анкета на репрезентативен примерок од 70 бизниси на територијата на Република Македонија со цел да ги утврди различните форми на скриени економски активности

**Работилница бр. 3:
Улогата на јавните
институции и
граѓанските
организации во
спречување на
даночната евазија и
измама**

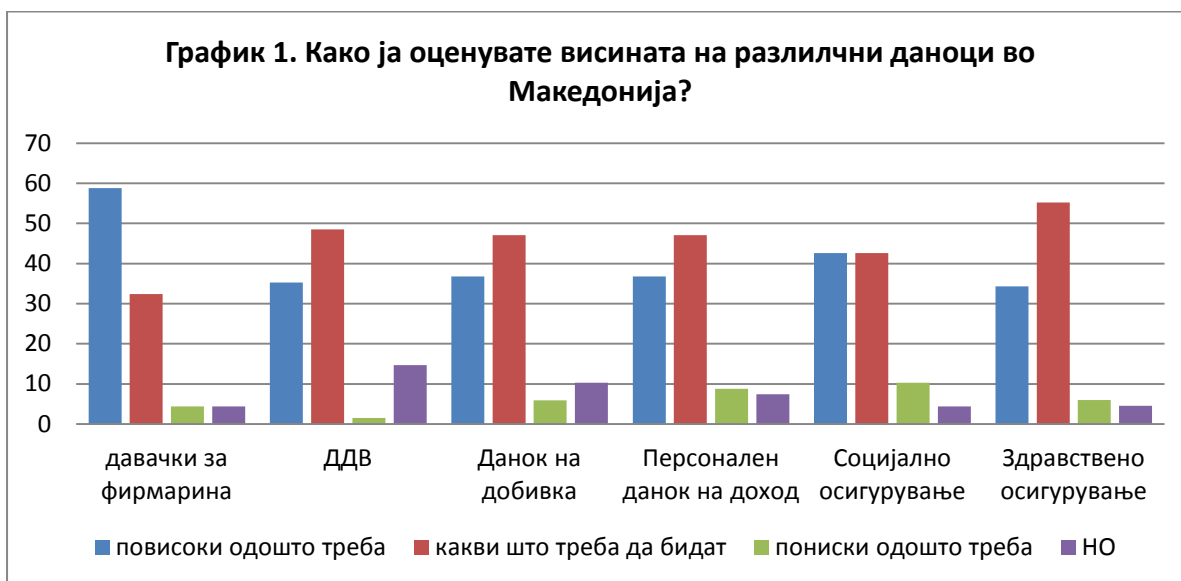
Известување до медиумите бр. 4

Податоци од анкета на бизниси за даночната политика и даночната дисциплина во Македонија

Во текот на месец октомври 2014 година, Центарот за истражување и креирање политики (ЦИКП) спроведе **теренска анкета на репрезентативен примерок од претставници на 70 компании** на територијата на Република Македонија со цел да ги утврди нивните ставови во поглед на даночната политика и различните форми на *скриени економски активности поврзани со даночно затајување и евазија*. Податоците се однесуваат на ставовите на бизнисите во врска со различни прашања поврзани со даноците, даночниот морал и даночната дисциплина.

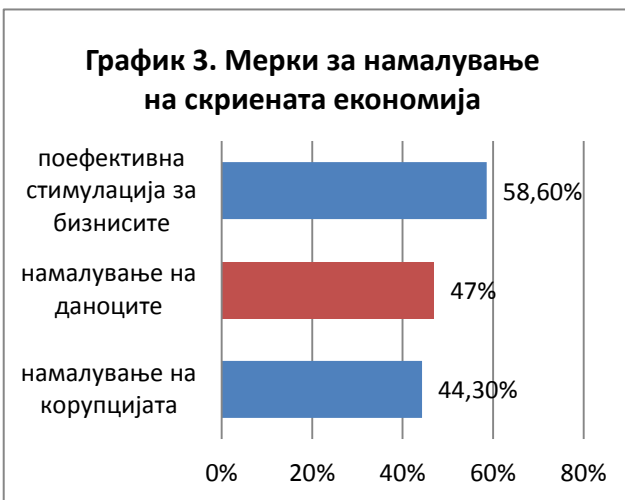
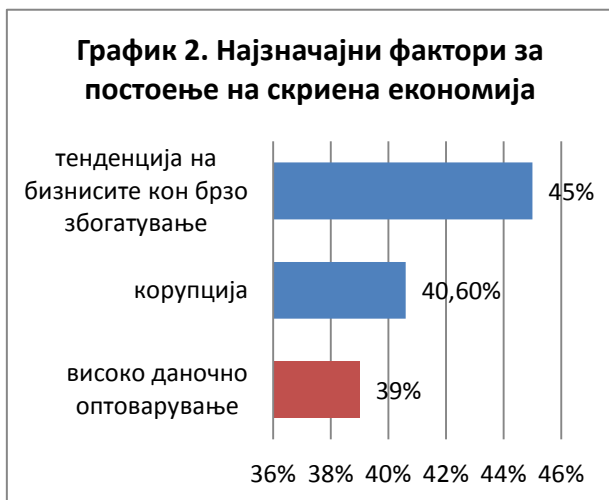
Според податоците, за 42% од бизнисите, **моменталниот даночен систем не претставува проблем при развојот на нивниот бизнис или претставува незначителен проблем (23%)**. Како најголем проблем, претставниците на бизнисите (67%) ја нагласуваат нелојалната конкуренција.

Согласно овој став, **не постои големо несогласување во поглед на висината на различни даноци**. Всушност, околу половината од интервјуираните претставници на бизнисите сметаат дека моменталната висина на даноците е соодветна, помалку од половината сметаат дека се повисоки отколку што треба, и мал дел сметаат дека се пониски од она што треба (График 1). Спротивно на она што би се очекувало, микро компаниите повеќе ги прифаќаат постоечките даноци сметајќи дека се соодветни по висина, за разлика од малите, средни и големите компании кои се повеќе склони да сметаат дека даноците се повисоки отколку што би требало.

Сепак, и покрај генералното задоволство од даночниот систем во државата, **високата даночна оптовареност се смета за значаен фактор во појавата на скриени економски активности**. Конкретно, 'високата даночна оптовареност' се проценува како трет најзначаен фактор за појава на скриена економија, избран од страна на 39% од испитаните претставници на бизнисите, веднаш по 'импулсот на бизнисмените кон брзо збогатување' (45%) и 'корупцијата' (40.6%)

(График 2). Следствено, трите најбитни предложени мерки за намалување со скриената економија вклучуваат 'поефективни стимулации за бизнисите' (58.6%), 'намалување на даноците' (47%) и 'намалување на корупцијата' (44.3%) (График 3).

Сепак, помеѓу компаниите се јавуваат различни методи на избегнување и/или манипулирање со даночното известување и даночната дисциплина. Нешто повеќе од половината компании потврдуваат дека постои пракса на известување за помали приходи од реалните помеѓу компаниите од нивниот сектор, меѓу кои 10.1% наведуваат дека ова се случува постојано, 14.5% во најголем дел од случаите и 29% понекогаш (График 4). Речиси идентична е распределбата на одговори на прашањето колку често компаниите од нивниот сектор известуваат за помал обрт од реалниот. 5.9% сметаат дека тоа се случува постојано, 16.2% во најголем дел од случаите и 32.4% - понекогаш (График 5).

Истражувањето е реализирано во рамки на проектот "Промовирање на доброто владеење и економските права преку зајакнување на македонското граѓанско општество за мониторинг и справување со скриената економија во Македонија" спроведуван од страна на Центарот за истражување и креирање политики (Македонија) и Центарот за изучување на демократијата (Бугарија) во рамки на EIDHR програмата на Европската Унија.